ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A420236818
Lietas arhīva Nr. AA43-0561-19/8
ECLI:LV:ADAT:2019:1009.A420236818.18.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2019.gada 9.oktobrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Irina Kaļiņina,
tiesnese Margarita Osmane un tiesnese Roze Paegle

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu /pers. A/ pieteikumā par Maksātnespējas kontroles dienesta 2018.gada 27.jūnija lēmuma Nr.1-11/2018/283 atcelšanu, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 7.decembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Maksātnespējas kontroles dienests (turpmāk – dienests) 2018.gada 6.jūnijā rīkoja maksātnespējas administratoru kvalifikācijas eksāmenu, kurā tostarp piedalījās pieteicējs /pers. A/.

Kvalifikācijas eksāmena pirmajā daļā pieteicējs ieguva kopējo vērtējumu septiņus punktus, savukārt otrajā daļā – piecus punktus.

Ar dienesta 2018.gada 27.jūnija lēmumu Nr.1-11/2018/283 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) nolemts izbeigt pieteicējam izsniegtā administratora sertifikāta darbību. Pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka atbilstoši Ministru kabineta 2017.gada 30.maija noteikumu Nr.288 „Maksātnespējas procesa administratora pretendentu apmācības, eksaminācijas kārtība, eksaminācijas komisijas darbības kārtība un maksātnespējas procesa administratoru amatā iecelšanas, atbrīvošanas, atcelšanas un atstādināšanas no amata un amata darbības apturēšanas kārtība" (turpmāk – noteikumi Nr.288) 103.punktam eksāmens nav nokārtots, ja administrators kādā no eksāmena daļām saņem vērtējumu, kas ir zemāks par sešiem punktiem. Ievērojot, ka pieteicējs, kārtojot kvalifikācijas eksāmenu, vienā no eksāmena daļām ir saņēmis vērtējumu zemāku par sešiem punktiem, pieteicējam izsniegtā administratora sertifikāta darbība ir izbeidzama. Tāpat norādīts, ka pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas procesā pieteicēja uzklausīšana nebija nepieciešama, jo viņa sniegtais viedoklis nevarēja ietekmēt kvalifikācijas eksāmena rezultātus, līdz ar to arī pārsūdzēto lēmumu pēc būtības.

[2] Pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu. Pieteikumā norādīti turpmāk minētie iebildumi.

[2.1] Pirms eksāmena uzsākšanas eksaminācijas komisijas locekļi /pers. C/ un /pers. D/ nespēja nosaukt pārējos komisijas locekļus. Nebija zināma arī rezultātu pieejamības diena. Minētais dod pamatu uzskatīt, ka, iespējams, ir notikusi manipulācija ar eksaminācijas komisijas locekļu sastāvu.

[2.2] Laika posmā starp rezultātu pieejamības dienu (2018.gada 20.jūnijs) un pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas dienu (2018.gada 27.jūnijs) bija iespējama pieteicēja uzklausīšana. Septiņu dienu starplaiks pierāda to, ka pārsūdzētā lēmuma pieņemšana nebija steidzama.

[2.3] No pārsūdzētā lēmuma nav iespējams pārliecināties, kuri eksaminācijas locekļi vispār piedalījās darbu vērtēšanā un kā starp viņiem tika sadalīti darbi, lai nodrošinātu objektivitāti, izslēgtu patvaļu un interešu konfliktu. Ar komisijas darba rezultātiem pieteicējs iepazīstināts tikai pēc pārsūdzētā lēmuma paziņošanas.

[2.4] Eksāmena otrās daļas darbu ar viszemāko vērtējumu (četri punkti) novērtējusi dienesta pārstāve /pers. E/. Dienests ir Tieslietu ministrijas pārraudzībā esoša iestāde. Tieslietu ministrs plašsaziņas līdzekļos ir solījis stingru vērtēšanas nodrošināšanu. Tādējādi rodas šaubas par /pers. E/, kura ir atkarīga no tieslietu ministra īstenotās politikas, spēju būt objektīvai darbu vērtēšanā. Tādējādi /pers. E/ vērtējums nav ņemams vērā. Turklāt pārsūdzēto lēmumu pieņēma dienesta direktors, kurš ir padots tieslietu ministram, līdz ar to netiek nodrošināta objektivitāte.

[2.5] Eksaminācijas komisijas locekļi, par kuru objektivitāti šaubu nav, proti, rajona tiesas tiesnesis un augstskolu akadēmiskā personāla pārstāvis, pieteicēja otrās daļas darbu nevērtēja. Tādējādi eksaminācijas komisija faktiski darbojusies tā, lai nodrošinātu Tieslietu ministrijas un dienesta ietekmi, nevis objektivitāti.

[2.6] Dienesta sagatavotajā eksāmena otrās daļas praktiskā uzdevuma otrajā variantā bija pielaista būtiska kļūda – 7.rindkopā iztrūka informācijas par lietas apstākļiem, kas ietekmēja pieteicēja sniegto atbildi. Pēc eksāmena pieteicējam kļuva zināms, ka eksaminācijas komisija pieļāvusi kļūdu kāzusa aprakstā.

[2.7] Kvalifikācijas eksāmena vērtēšanā nav piemērots noteikumu Nr.288 2.pielikuma vērtējuma aprakstā noteiktais, bet gan subjektīvie apsvērumi, lai nodrošinātu pēc iespējas zemāku pieteicēja kopējo eksāmena otrās daļas vērtējumu.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas spriedumu pieteicēja pieteikums noraidīts. Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Ar 2016.gada 22.decembra likumu „Grozījumi Maksātnespējas likumā", kas stājās spēkā 2017.gada 6.janvārī, tika mainīts administratora profesijas tiesiskais regulējums, valstij pārņemot administratoru kvalifikācijas kontroles funkcijas. Likumdevējs, neatkarīgi no administratoru iepriekšējās darba pieredzes un rezultātiem, ir paredzējis, ka maksātnespējas administratoriem, lai varētu turpināt savu darbību, ir jākārto kvalifikācijas eksāmens.

Maksātnespējas administratoru eksaminācijas un vērtēšanas kārtību regulē noteikumi Nr.288. Saskaņā ar šo noteikumu 103.punktu, ja administrators eksāmena pirmajā un otrajā daļā saņem vērtējumu, kas ir vienāds vai augstāks par sešiem punktiem, eksāmens ir nokārtots. Ja administrators kādā no kvalifikācijas eksāmena daļām saņem vērtējumu, kas ir zemāks par sešiem punktiem, eksāmens nav nokārtots.

Atbilstoši eksaminācijas komisijas vērtējumam pieteicējs par eksāmena pirmās daļas jautājumiem ieguvis kopējo vērtējumu septiņus punktus, savukārt par otrās daļas jautājumu ieguvis kopējo vērtējumu piecus punktus (*lietas 1.sējuma 33. un 45.lapa*). Tādējādi, ņemot vērā eksaminācijas komisijas vērtējumu, pieteicējs nav nokārtojis kvalifikācijas eksāmenu, kas ir par pamatu izbeigt pieteicējam izsniegtā sertifikāta darbību.

[3.2] Negatīvs kvalifikācijas eksāmena rezultāts ir pamats administratora sertifikāta darbības izbeigšanai. Līdz ar to eksaminācijas komisijas apstiprinātie eksāmena rezultāti ir starplēmums ar būtisku ietekmi, kas konkrētajā gadījumā, ņemot vērā, ka administratīvais process ir noslēdzies, izvērtējams, pārbaudot galīgā administratīvā akta tiesiskumu.

Tiesību normas, kas regulē valsts noteiktu eksāmenu norisi un kārtību, ir daļa no administratīvajām tiesībām. Eksāmenu tiesību atrašanās administratīvo tiesību nozarē ietekmē eksāmenu norises procedūras veidu, apjomu un norises kārtību, kā arī tiesību aizsardzības īpatnības. Valsts eksāmenos privātpersona ir pakļauta valstij, un šajās eksāmenu tiesiskajās attiecībās privātpersonu aizsargā pamattiesības, tostarp tiesiskās vienlīdzības princips, kas saprotams arī kā aizliegums ietekmēt eksāmena dalībnieka sniegumu ar tādiem apstākļiem, kas nav atkarīgi no paša dalībnieka (*Senāta 2009.gada 23.marta sprieduma lietā Nr.SKA-32/2009 29.punkts*). Attiecīgi personai, kura piedalās valsts organizētā eksāmena kārtošanā, ir no tiesību normām izrietošas tiesības piedalīties un prasīt tām atbilstošu eksāmena norises un vērtēšanas procesa organizēšanu.

Savukārt attiecībā uz pašu vērtēšanas procesu juridiskajā literatūrā un administratīvo tiesu judikatūrā atzīts, ka eksāmena vērtējums pēc būtības tiek veikts iestādes novērtējuma brīvības ietvaros. Šādos gadījumos tiesas vērtēšanas apjoms ir ierobežots, ko pamato apstāklis, ka tas attiecas uz zinātnisku novērtējumu, kas otrreiz nav atkārtojams. Eksaminētājs savu lēmumu pieņem, vadoties no zināšanām un pieredzes, ko viņš ir ieguvis savā eksaminēšanas praksē un pielietojis attiecībā uz daudziem (*Paine F.J. Vācijas vispārīgās administratīvās tiesības. Vācijas Administratīvā procesa likums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2002, 68.–69.lpp.; Levits E. Ģenerālklauzulas un iestādes (tiesas) rīcības brīvība (II). Likums un Tiesības, 5.sēj. (2003), Nr.7, 203.lpp.)*. Attiecīgi novērtējuma brīvības gadījumā tiesa nevar pārvērtēt iestādes izdarīto secinājumu pēc satura, bet var vienīgi pārbaudīt, vai iestāde nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vai būtiskus procesuālos pārkāpumus, piemēram, vai novērtējumā nav konstatējama iestādes patvaļa (*Senāta 2013.gada 11.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-53/2013 8.punkts, 2016.gada 19.decembra sprieduma lietā Nr.SKA-1188/2016 17.punkts*).

[3.3] Konkrētajā gadījumā no pieteicēja iebildumiem kopumā izriet, ka viņš eksāmenā ticis speciāli „izgāzts", jo tādā veidā Tieslietu ministrija un dienests, ņemot vērā eksāmena norises laikā aktualizēto jautājumu par problēmām maksātnespējas nozarē, varējuši sabiedrībai nodemonstrēt, ka tiek veikti atbilstoši pasākumi maksātnespējas nozares sakārtošanā.

Šis pieteicēja uzskats, uz kura pamata tiek attīstīti arī pārējie pieteicēja argumenti, ir vērtējams kā pieteicēja pieņēmums, kas neapstiprinās ar lietā esošajiem pierādījumiem.

Turklāt ar minēto pieteicēja argumentu nesaskan kvalifikācijas eksāmena rezultāti. Atbilstoši lietā esošajiem materiāliem kvalifikācijas eksāmenu, kas norisinājās 2018.gada 6.jūnijā, kārtoja 62 administratori, no tiem eksāmenu sekmīgi nokārtoja 53 administratori, savukārt 9 administratori kādā no eksāmena daļām saņēma negatīvu vērtējumu un attiecīgi viņiem izbeigta sertifikāta darbība (*lietas 2.sējuma 38. un 50.lapa*). Salīdzinot eksāmenā piedalījušos administratoru skaitu ar to administratoru skaitu, kuri eksāmenu nav nokārtojuši, pēdējo skaits nav liels un atbilst dabiskam eksāmena atlases procesam.

[3.4] Pieteicējs ir izteicis iebildumus par eksaminācijas komisijas sastāvu, kas, pieteicēja ieskatā, arī ir vērsts uz iepriekš minētā mērķa īstenošanu.

Atbilstoši Maksātnespējas likuma 16.[1]panta pirmajai daļai eksaminācijas komisijas locekļus ieceļ tieslietu ministrs. Eksaminācijas komisijas sastāvā ir pa vienam pārstāvim no Tieslietu ministrijas, dienesta, augstskolu akadēmiskā personāla

un Administratoru asociācijas. Eksaminācijas komisijā iekļauj arī Tieslietu padomes noteiktu rajona (pilsētas) tiesas tiesnešu un Maksātnespējas jautājumu konsultatīvās padomes deleģētu nevalstiskās organizācijas pārstāvi. Tādējādi eksaminācijas komisijas sastāvs un iecelšanas kārtība ir noteikta ar likumu.

Minētā norma ir iekļauta likumā ar 2016.gada 22.decembra grozījumiem. Grozījumu anotācijā norādīts, ka šīs normas mērķis ir novērst vienas institūcijas ietekmi uz komisijas sastāvu, tādējādi iekļaujot plašu pārstāvēto institūciju spektru. Turklāt šādā veidā tiek mazināts negodprātīgas rīcības risks, jo iesaistītās institūcijas pārstāv dažādus sektorus un tiem ir iespēja veikt plašāku eksāmena uzraudzību (*http://titania.saeima.lv/LIVS12/SaeimaLIVS12.nsf/0/46F0710633B835A1C22580650038AEF9?OpenDocument, aplūkots 2018.gada 4.decembrī*). Tādējādi likumdevējs ir izvērtējis komisijā iekļaujamās institūcijas, lai nodrošinātu objektīvu eksāmenā piedalījušos personu profesionālo spēju novērtējumu.

Primāri katra izvirzītā komisijas locekļa profesionalitāte vispirms ir jāizvērtē institūcijai, kas to izvirza. Neesot konkrētām un pamatotām norādēm uz izvirzītā pretendenta neprofesionalitāti maksātnespējas jautājumos vai neobjektivitāti, ir pamatoti prezumēt, ka attiecīgās institūcijas ir izvirzījušas un attiecīgi tieslietu ministrs ir apstiprinājis piemērotu komisijas locekļa amata kandidātu.

Eksaminācijas komisijas sastāvs ir konstatējams no lietā esošajiem tieslietu ministra rīkojumiem (*lietas 1.sējuma 106.–111.lapa*). Pieteicējs konkrētus iebildumus ir izteicis attiecībā uz /pers. L/, kura ir Tieslietu ministrijas Nozares politikas departamenta direktore, /pers. C/, kurš ir Maksātnespējas jautājumu konsultatīvās padomes deleģēts nevalstiskās organizācijas – Ārvalstu investoru padomes Latvijā Maksātnespējas darba grupas pārstāvis, un /pers. E/, kura ir dienesta Otrā uzraudzības departamenta direktora vietniece. Visu minēto eksaminācijas komisijas locekļu ikdienas darbība ir saistīta ar maksātnespējas jomu, līdz ar to, neesot konkrētām un pārbaudāmām norādēm uz pretējo, tiesai nav pamata apšaubīt viņu profesionalitāti un zināšanas maksātnespējas jomā. Respektīvi, nav apstākļu, kas liktu apšaubīt prezumpciju, ka likumā noteiktās institūcijas ir deleģējušas eksaminācijas komisijas locekļa amatam piemērotus pārstāvjus.

Pieteicēja norāde uz minēto komisijas locekļu neobjektivitāti, jo viņi ir saistīti ar tieslietu ministra padotībā esošām iestādēm (ministrija un dienests), ir pārāk vispārīga un, nepastāvot objektīvi pārbaudāmiem faktiem, nevar būt par pamatu komisijas locekļu objektivitātes apšaubīšanai. Pretējā gadījumā eksaminācijas komisijā vispār nedrīkstētu iecelt nevienu pārstāvi no Tieslietu ministrijas vai dienesta, jo visi šo pārstāvju vērtējumi būtu atzīstami par neobjektīviem. Tieslietu ministrijas un dienesta uzdevums ir attiecīgi izstrādāt un īstenot valsts politiku tiesiskās aizsardzības procesa un maksātnespējas procesa jautājumos, līdz ar to minēto institūciju piedalīšanās komisijas darbā ir likumsakarīga un objektīvi pamatota.

Attiecībā uz konkrētiem iebildumiem norādāms turpmākais. Tas, ka /pers. C/ ir kādreiz strādājis dienestā, papildus apliecina viņa zināšanas un pieredzi maksātnespējas jomā. Arī tas, ka /pers. L/ un /pers. E/ ir valsts civildienesta ierēdņi tieslietu ministra padotībā esošās iestādēs, pats par sevi neliecina par viņu neobjektivitāti un bezierunu pakļautību tieslietu ministram, jo atbilstoši Valsts civildienesta likumā ietvertajiem pamatprincipiem viens no ierēdņa pamatpienākumiem ir būt politiski neitrāliem un savā darbībā primāri ievērot normatīvos aktus. Savukārt pieteicēja norāde uz /pers. E/, iespējams, neatbilstošajām zināšanām, ko pieteicējs secinājis no amatpersonas deklarācijās ietvertās informācijas, ir tendencioza.

Ievērojot minēto, tiesai nav pamata apšaubīt minēto personu atbilstību eksaminācijas komisijas locekļa statusam, kā arī objektivitāti. Normatīvie akti neparedz, ka eksaminācijas komisijas loceklim būtu rakstveidā jāparaksta apliecinājums par neieinteresētību, kā to paredz, piemēram, Publisko iepirkuma likuma 25.panta trešā daļa attiecībā uz iepirkuma komisijas locekļiem.

[3.5] Pieteicējs ir izteicis šaubas par iespējamu manipulāciju ar eksaminācijas komisijas sastāvu, par ko liecinot tas, ka eksāmena dienā eksaminācijas dalībnieki netika iepazīstināti ar eksaminācijas komisijas sastāvu, kā arī eksaminācijas komisijas loceklis /pers. N/, kurš pats kārtoja eksāmenu, tika nomainīts tikai pēc eksāmena.

Kā izriet no Maksātnespējas likuma 16.[1]panta pirmās daļas un noteikumu Nr.288 20.punkta, eksaminācijas komisija ir pastāvīga institūcija, proti, pirms katra eksāmena netiek veidota jauna komisija, tā ir iecelta ar tieslietu ministra rīkojumu un zināma jau iepriekš, tādējādi ikviens, pieprasot attiecīgu informāciju, var pārliecināties par tās sastāvu, lai novērstu šaubas par iespējamām manipulācijām. Labas pārvaldības principam būtu atbilstoši, ka informācija par komisijas sastāvu ir publiski brīvi pieejama, kā arī tiktu paziņota eksāmena norises dienā, kas no protokoliem nav konstatējams (*protokoli lietas 1.sējuma 182.–186.lapā*), taču tas pats par sevi neliecina, ka komisijas sastāvs ir nelikumīgs vai ar to ir notikušas manipulācijas.

Ņemot vērā, ka likums eksaminācijas komisijas sastāvā paredz iecelt noteiktu institūciju pārstāvjus, tad ir tikai likumsakarīgi, ka, mainoties iecelto personu darba tiesiskajām attiecībām vai pastāvot citiem objektīviem apstākļiem, kuru dēļ šīs personas vairs nevar pārstāvēt šo institūciju, regulāri mainās arī komisijas locekļu sastāvs. No tiesiskā viedokļa nozīme ir tam, lai komisija būtu lemttiesīga (*noteikumu Nr.288 23.punkts*) un lēmumu pieņemšanā nepiedalītos komisijas locekļi, kas ir personīgi tieši vai netieši ieinteresēti eksāmena rezultātā vai ir citi apstākļi, kas rada šaubas par to objektivitāti (*Administratīvā procesa likuma 37.pants, noteikumu Nr.288 66.punkts*).

Tiesa konstatēja, ka Latvijas Sertificēto maksātnespējas administratoru asociācijas pārstāvis /pers. N/ aizstāts ar /pers. P/ 2018.gada 11.jūnijā, lai gan ierosinājums par izmaiņām komisijas sastāvā ir izteikts krietni ātrāk (*rīkojums lietas 1.sējuma 111.lapā*). Tiesai nav zināmi šādas vilcināšanās iemesli, taču tam arī nav tiesiskas nozīmes, jo tiesa nekonstatēja, ka /pers. N/ kā komisijas loceklis būtu piedalījies eksāmena, kurā pats piedalījies, jautājumu apstiprināšanā (*komisijas protokols lietas 2.sējuma 3.lapā*) vai vērtēšanā. Bez /pers. N/ dalības komisija joprojām bija lemttiesīga, tādējādi tās darbs netika traucēts.

[3.6] Pieteicējs ir izteicis iebildumus par eksāmena darbu sadalīšanu vērtēšanai starp komisijas locekļiem, kā arī par

komisijas locekļu veiktā vērtējuma pieejamību komisijas locekļiem, kas darbu vērtēja vēlāk.

Eksāmena vērtēšanas kārtība ir noteikta noteikumu Nr.288 6.nodaļā, kā arī papildus eksaminācijas komisijas nolikumā (*lietas 2.sējuma 4.–8.lapa*).

Atbilstoši noteikumu Nr.288 57.punktam komisija administratora eksāmena darbus vērtē atbilstoši eksāmena vērtējuma aprakstam (*2.pielikums*) komisijas sēdē. Saskaņā ar minēto noteikumu 61.punktu administratora pretendenta atbildi uz eksāmena otrās daļas jautājumu vērtē ne mazāk kā divi komisijas locekļi pēc 10 punktu skalas. Pēc tam, kad visi komisijas locekļi, kas piedalījās eksāmena otrās daļas vērtēšanā, ir novērtējuši visas eksāmena otrās daļas atbildes, komisija ieraksta administratora pretendenta iegūto vidējo punktu skaitu, ko aprēķina, saskaitot katra komisijas locekļa norādīto punktu skaitu un izdalot ar komisijas locekļu skaitu, kas piedalījās eksāmena otrās daļas vērtēšanā, eksāmena otrās daļas darba vērtēšanas lapā (*4.pielikums*). Savukārt Eksaminācijas komisijas nolikuma $8.^3$punkts nosaka, ka gadījumā, ja komisijas locekļu vidējais vērtējums neveido vismaz sešus punktus (kas ir par pamatu negatīvam vērtējumam), administratora darbu vērtē trešais komisijas loceklis.

Minētajos normatīvajos aktos nav atrodamas konkrētas norādes par to, kā tieši eksāmena darbi būtu sadalāmi starp komisijas locekļiem, līdz ar to tas ir komisijas iekšējās darba organizācijas jautājums. Praktiskā darba sadale ir norādīta komisijas tiesai sniegtajā atbildē (*lietas 2.sējuma 2.lapa*). Šajā aspektā īpaši ņemams vērā, ka visiem komisijas locekļiem ir vienādas pilnvaras, tātad arī vienādas tiesības labot eksāmena darbus, turklāt nav arī izslēgts, ka komisijas locekļi konkrētā eksāmena darbus var sadalīt, ņemot vērā komisijas locekļu pieredzi vai specializāciju kādā jautājumā, ja kāzuss ir izstrādāts tieši šajā jomā. Turklāt eksāmena darbi ir anonīmi (*noteikumu Nr.288 44.punkts*), un komisijas locekļiem nav zināms, kuras personas darbs tiek labots, līdz ar to nav izšķirošas nozīmes tam, kā komisijas locekļi darba organizācijas nolūkos sadala darbus labošanai.

Pieteicējs ir izteicis dažādus pieņēmumus par iespējamu darbu identificēšanu un to patvaļīgu labošanu, taču lietā tam nav pierādījumu vai atbilstošu indikāciju. No eksāmena norises protokoliem (*lietas 1.sējuma 182.–187.lapa*) izriet, ka darba izpildes lapas un dalībnieku reģistrācijas žurnāls, kurā tostarp ir norādīts administratoram piešķirtais identifikācijas numurs, tiek ievietoti atsevišķās aizzīmogotās aploksnēs. Kā izriet no dienesta paskaidrotā, aploksne ar reģistrācijas žurnālu tiek glabāta seifā līdz darbu vērtēšanas procesa pabeigšanai. Savukārt darbi tiek laboti komisijas sēdēs (*noteikumu Nr.288 57.punkts*), bet to starplaikā darbus glabā dienests (*noteikumu Nr.288 50.punkts*). Līdz ar to minētā procedūra vērsta uz darbu anonimitātes saglabāšanu un pārskatāmu vērtēšanu komisijas sēdes ietvaros.

Attiecībā uz komisijas locekļa vērtējuma pieejamību citiem komisijas locekļiem, kas darbu vērtēja vēlāk, norādāms, ka no normatīvajiem aktiem neizriet šāds ierobežojums. Noteikumu Nr.288 4.pielikumā vērtēšanas rezultātu atspoguļošanai ir paredzēta tabula, kas attiecīgi nozīmē, ka tajā ir paredzēts ietvert visu komisijas locekļu secīgi veiktos vērtējumus. Katrs komisijas loceklis ir personība un profesionālis savā jomā, līdz ar to nav saistīts ar cita komisijas locekļa vērtējumu. Tiesa neapšauba, ka ir iespējami arī efektīvāki vērtēšanas mehānismi, tomēr konkrētajā gadījumā neuzskata, ka tas ir bijis izšķirošs apstāklis pieteicēja eksāmena otrās daļas negatīvajam novērtējumam.

[3.7] Pieteicēja eksāmena otro daļu ir vērtējuši trīs komisijas locekļi – /pers. P/, piešķirot pieteicējam vērtējumā piecus punktus, /pers. E/, piešķirot pieteicējam četrus punktus, un /pers. C/, piešķirot pieteicējam sešus punktus.

Pieteicējs ir izteicis iebildumus tieši pret /pers. E/ vērtējumu, norādot uz tiesas jau iepriekš analizēto jautājumu saistībā ar viņas neobjektivitāti, kā arī vērtējuma neatbilstību noteikumu Nr.288 2.pielikumā noteiktajam vērtēšanas aprakstam un praktiskajā uzdevumā uzdotajam jautājumam. Ievērojot, ka tiesa nepārvērtē pieteicēja darbu pēc būtības, bet pārbauda to, vai eksaminācijas komisijas locekļi savā vērtējumā nav pieļāvuši acīmredzamu kļūdu, tiesa attiecībā uz /pers. E/ vērtējumu secināja turpmāk minēto.

/pers. E/ vērtējuma lapā ir sniegusi sava vērtējuma pamatojumu un norādījusi: *Kopumā apmierinoša izpratne par kreditoru prasījumu segšanu, tomēr nav nodemonstrēta prasme analizēt un pieņemt lēmumu nestandarta situācijā, t.sk., vadoties no maksātnespējas procesa principiem*. Atbilstoši noteikumu Nr.288 2.pielikumā ietvertajam vērtēšanas aprakstam vērtējums četri nozīmē kopumā apmierinošu izpratni par biežāk lietojamiem maksātnespējas procesa administratoru darbību regulējošajiem normatīvajiem aktiem, bet vienlaikus konstatējami trūkumi spējā piemērot iegūtās zināšanas praksē. Tādējādi /pers. E/ vērtējuma pamatojums, pretēji pieteicēja norādītajam, ir atbilstīgs attiecīgā vērtējuma aprakstam.

Iepazīstoties ar komisijas apstiprinātajām praktiskā uzdevuma pareizā risinājuma vadlīnijām, kas tiek izstrādātas saskaņā ar Eksaminācijas komisijas nolikuma $8.^1$punktu, tiesa konstatēja, ka /pers. E/ vērtējums attiecas uz pieteicēja darba saturu un ir tam atbilstošs. Minēto apliecina arī tas, ka arī citu komisijas locekļu vērtējuma pamatojums ir līdzīgs, tātad visi komisijas locekļi ir identificējuši problēmas pieteicēja darbā saistībā ar nepietiekamu konkrētās nestandarta situācijas analīzi, uz ko ir vērsts praktiskajā uzdevumā uzdotais jautājums. Eksāmena mērķis ir pēc iespējas plašāk pārbaudīt pretendentu teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas, tādējādi pieteicējam bija jārēķinās, ka no viņa tiks sagaidīts detalizētāks savu spēju demonstrēšanas atspoguļojums, nekā, iespējams, tas tiek darīts ikdienas praksē. Savukārt tas, cik lielu nozīmi katrs vērtētājs ir piešķīris pieteicēja iesniegtā risinājuma trūkumu ietekmei uz galīgo novērtējumu, ir tīri novērtēšanas satura jautājums, kas tiesā pēc būtības nav pārvērtējams. Atšķirība starp vērtējumiem nav tik liela, lai varētu radīt šaubas par kāda komisijas locekļa negodprātīgu rīcību.

Līdz ar to tiesa nekonstatēja acīmredzamas kļūdas eksaminācijas komisijas locekles /pers. E/ novērtējuma brīvības izmantošanā.

[3.8] Pieteicējs ir norādījis, ka praktiskajā uzdevumā ir bijusi kļūda, kas būtiski ietekmēja viņa sniegto atbildi.

Eksaminācijas komisija ir atzinusi, ka jau eksāmena norises laikā praktiskajā uzdevumā tika konstatēta kļūda gada skaitlī (praktiskā uzdevuma 7.rindkopā), kļūda nebija būtiska, taču tā tika ņemta vērā, vērtējot eksāmena darbus, eksāmena darbu

vērtējumu kļūda neietekmēja (*lietas 2.sējuma 2.lapa*).

Iepazīstoties ar praktiskā uzdevuma saturu un pieteicēja atbildi, tiesa nekonstatēja, ka pieteicējs minēto kļūdu būtu identificējis eksāmena laikā, kā arī, ka tā būtu ietekmējusi pieteicēja risinājuma saturu. Pieteicējs norāda, ka kļūda pavēra iespēju diviem risinājuma variantiem, no kuriem pieteicējs pieņēma, ka ieķīlātā manta jau bija pārdota. Tiesa konstatēja, ka šāds pieņēmums neatspoguļojas praktiskā uzdevuma risinājuma tekstā, turklāt šādam pieņēmumam nebija pamata, jo no kāzusa teksta tas acīmredzami neizriet.

Turklāt eksāmena otrās daļas otro variantu nenokārtoja tikai divi administratori (*lietas 2.sējuma 50.lapa*), kas attiecīgi neliecina, ka kļūda varēja būtiski ietekmēt praktiskā uzdevuma risinājumu.

[3.9] Pieteicējs norāda, ka netika iepazīstināts ar rezultātu pieejamības dienu.

Noteikumu Nr.288 66.punkts nosaka, ka komisija 20 dienu laikā no eksāmena otrās daļas norises dienas iesniedz dienestā kvalifikācijas eksāmena darbus, pievienojot eksāmena darbu vērtējumus, eksāmena darbu izpildes lapas un eksāmena biļetes. Noteikumu Nr.288 104.punkts paredz, ka dienesta direktors, pamatojoties uz eksaminācijas komisijas sniegto vērtējumu, 10 darbdienu laikā pieņem lēmumu par administratora amata apliecības derīguma termiņa pagarināšanu vai par atteikumu pagarināt administratora amata apliecības derīguma termiņu. Tādējādi secināms, ka normatīvajos aktos nav noteikta precīza rezultātu paziņošanas diena, rezultāti jāiesniedz ne vēlāk kā 20 dienu laikā. Līdz ar to var būt situācijas, ka eksāmena norises dienā vēl nav iespējams noteikt precīzu eksāmena rezultātu pieejamības dienu, tā var būt atkarīga no eksāmenā piedalījušos personu skaita, darbu sarežģītības, sniegtajām atbildēm, eksaminācijas komisijas locekļu daba organizācijas.

[3.10] Attiecībā uz pieteicēja neuzklausīšanu pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas procesā tiesa atzina, ka šajā gadījumā, ņemot vērā starplaiku starp eksāmena rezultātu pieejamības dienu un lēmuma pieņemšanas dienu, pieteicēja uzklausīšana objektīvi bija iespējama un arī nepieciešama.

Lai arī, kā pamatoti norāda dienests, tas līdzīgi kā tiesa nevarētu pārvērtēt pieteicēja eksāmena vērtējumu, taču pieteicējam būtu iespēja izteikties par eksāmena norisi, kas ir būtiska administratīvā procesa sastāvdaļa un var ietekmēt tā rezultātā pieņemto lēmumu, piemēram, gadījumā, ja visiem eksāmena locekļiem netiktu nodrošinātas vienlīdzīgas iespējas, eksāmena norisē būtu pieļauti būtiski procesuālie pārkāpumi. Dienests kā galīgā administratīvā akta izdevējs un eksāmena organizētājs nevar no šiem jautājumiem norobežoties.

Vienlaikus, ņemot vērā šajā lietā konstatēto, tiesa atzina, ka pieteicēja uzklausīšana šajā gadījumā nespētu ietekmēt pieteicēja eksāmena rezultātu, tādējādi pārsūdzēto lēmumu pēc būtības, līdz ar to šis nav uzskatāms par būtisku procesuālo pārkāpumu, kas varētu būt par pamatu pārsūdzētā lēmuma atcelšanai.

[3.11] Pieteicējs šīs lietas ietvaros ir izteicis arī iebildumu par eksaminācijas komisijas jau pēc pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas veikto pieteicēja reputācijas novērtējumu un saistībā ar to sagatavoto atzinumu (*lietas 1.sējuma 195.–201.lapa*).

Tiesa nekonstatēja, ka šajā lietā pārsūdzētais dienesta lēmums būtu pamatots ar minēto atzinumu, līdz ar to tiesai nav pamata to vērtēt šīs administratīvās lietas ietvaros.

[4] Par Administratīvās rajona tiesas spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību, kurā uzskata pirmās instances tiesas spriedumu par nepamatotu, atkārtojot pieteikuma argumentus un norādot turpmāko.

[4.1] Tiesai pēc būtības bija jāpārbauda eksaminācijas locekļu, to starpā /pers. C/ un /pers. E/ objektivitāte.

[4.2] Administratoru asociācijas pārstāvis komisijas sastāvā tika iekļauts pēc eksāmena norises, līdz ar to asociācijas pārstāvis nav piedalījies eksāmena jautājumu apstiprināšanā.

[4.3] Pieteicējam nepamatoti tika liegtas iespējas iepazīties ar kāzusa risinājuma vadlīnijām.

[5] Paskaidrojumā dienests apelācijas sūdzību uzskata par nepamatotu un paskaidro turpmāko.

[5.1] Eksaminācijas komisijas sastāvs un tās locekļu iecelšanas kārtība ir noteikta Maksātnespējas likuma $16.^1$ panta pirmajā daļā. Tas nozīmē, ka likumdevējs ir noteicis eksaminācijas komisijas sastāvu, un tā ir bijusi likumdevēja izšķiršanās par to, kādu institūciju pārstāvjiem jābūt eksaminācijas komisijas sastāvā un kāda ir eksaminācijas komisijas locekļu amatā iecelšanas kārtība. Līdz ar to eksaminācijas komisija ir institūcija, kas savā darbībā ir neatkarīga un patstāvīga.

Tiek prezumēts, ka Maksātnespējas likuma $16.^1$ panta pirmajā daļā noteiktās institūcijas, izvirzot pārstāvi darbam eksaminācijas komisijā, izvērtē eksaminācijas komisijas locekļa pretendenta piemērotību un profesionālās spējas eksaminācijas komisijas locekļa amata pildīšanai. Iekļaujot šādu regulējumu attiecībā uz eksaminācijas komisijas sastāvu, likumdevējs izvērtējis, ka šāds komisijas sastāvs ir plaši pārstāvēts, līdz ar to ir spējīgs pieņemt administratora eksāmenu un kvalifikācijas eksāmenu Maksātnespējas likuma un noteikumu Nr.288 noteiktajā kārtībā, tostarp spēj novērst jebkādas šaubas par subjektīva vērtējuma sniegšanas iespējamību vai vienas institūcijas ietekmi uz komisijas sastāvu.

Kvalifikācijas eksāmenā sniegtais vērtējums ir atkarīgs no eksaminācijas komisijas locekļa individuālā vērtējuma. Eksaminācijas komisijas locekļa vērtējumu nosaka šīs personas zināšanas un pieredze, kā arī eksaminācijas komisijas loceklim ir jāievēro normatīvajos aktos noteiktā kvalifikācijas eksāmena vērtēšanas procedūra un kritēriji.

[5.2] Pieteicējam tika nodrošināta iespēja vienlīdzīgi ar citiem administratoriem kārtot kvalifikācijas eksāmenu un saņemt objektīvu novērtējumu. Līdz ar to pieteicēja kvalifikācijas eksāmena darba izpildes lapās sniegtās atbildes nevar atkārtoti izvērtēt, jo gadījumā, ja eksaminācijas komisija pieteicēja kvalifikācijas eksāmena darbu pārvērtētu pēc būtības, tas nonāktu pretrunā ar Administratīvā procesa likuma 6.pantā nostiprināto vienlīdzības principu, jo pieteicējs būtu labvēlīgākā situācijā nekā pārējie kvalifikācijas eksāmena kārtotāji, kuriem kvalifikācijas eksāmenā sniegtās atbildes netika pārvērtētas.

[5.3] Atbilstoši noteikumu Nr.288 37.punktam katru kvalifikācijas eksāmena daļu protokolē, līdz ar to administratoram ir iespēja sniegt informāciju par katru kvalifikācijas eksāmena daļu tā norises laikā, kā arī īsi pēc tās norises. Savukārt, ja administrators informāciju vēlas sniegt pēc kvalifikācijas eksāmena norises, viņš ir tiesīgs vērsties dienestā un sniegt šāda veida informāciju. Administratoru uzklausīšana pirms kvalifikācijas eksāmena rezultātu paziņošanas būtu uzskatāma par formālu, jo ar to netiktu sasniegts uzklausīšanas mērķis.

[6] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmajai daļai apelācijas instances tiesa administratīvo lietu izskata rakstveida procesā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.[1] panta trešo daļu tika rīkota tiesas sēde atsevišķas procesuālās darbības veikšanai – lietas dalībnieku paskaidrojumu uzklausīšanai.

Motīvu daļa

[7] Ar 2016.gada 22.decembra likumu „Grozījumi Maksātnespējas likumā", kas stājās spēkā 2017.gada 6.janvārī, tika grozīts administratora profesijas tiesiskais regulējums, valstij pārņemot administratoru kvalifikācijas kontroles funkcijas.

Maksātnespējas likuma 9.panta pirmajā daļā (*šeit un turpmāk tiesību normas ir izteiktas redakcijā, kas bija spēkā dienesta lēmuma pieņemšanas dienā*) noteikts, ka maksātnespējas procesa administrators ir fiziska persona, kura ir iecelta administratora amatā un kurai ir šajā likumā noteiktās tiesības un pienākumi. Savukārt Maksātnespējas likuma 13.[1]panta pirmajā daļā noteikts, ka administratoru pēc administratora eksāmena nokārtošanas ar rīkojumu amatā ieceļ Maksātnespējas administrācijas direktors.

Maksātnespējas likuma pārejas noteikumu 35.punkts noteic, ka administratoriem, kuriem sertifikāti izsniegti saskaņā ar šā likuma regulējumu, kas bija spēkā līdz dienai, kad stājās spēkā grozījumi par kvalifikācijas eksāmena kārtošanu un administratora iecelšanu amatā, un kuru sertifikāti ir derīgi šo grozījumu spēkā stāšanās dienā, ir tiesības pildīt administratora pienākumus, pamatojoties uz izsniegto sertifikātu. Pēc sertifikāta derīguma termiņa beigām administratoram ir pienākums kārtot kvalifikācijas eksāmenu tuvākajā tā rīkošanas reizē. Ja administrators kvalifikācijas eksāmenu nekārto vai kārto, bet saņem negatīvu vērtējumu, viņš zaudē tiesības pildīt administratora pienākumus.

Maksātnespējas likuma pārejas noteikumu 37.punkts paredz, ka šo pārejas noteikumu 35.punktā minētos administratorus Maksātnespējas administrācijas direktors ieceļ amatā un izsniedz viņiem amata apliecību pēc sekmīgi nokārtota kvalifikācijas eksāmena.

Administratora kvalifikācijas eksāmena kārtību, jomas, kurās tiek pārbaudītas administratora zināšanas un prasmes, un vērtēšanas kārtību noteic Maksātnespējas likuma 16.[2]pants, cita starpā nosakot, ka kvalifikācijas eksāmenu kārto reizi divos gados un tajā eksaminācijas komisija pārbauda administratora teorētiskās zināšanas, kas nepieciešamas, lai veiktu administratora amata pienākumus, kā arī šo zināšanu piemērošanas prasmi (panta pirmā un trešā daļa) un saskaņā ar minētā panta sesto daļu izdotie noteikumi Nr.288. Līdz ar to likumdevējs, Maksātnespējas likuma pārejas noteikumu 35.pantā paredzot, ka administratoriem, kuriem jau ir izsniegti sertifikāti saskaņā ar iepriekš spēkā esošo likuma regulējumu, ir jākārto kvalifikācijas eksāmeni, ir skaidri noteicis, ka arī iepriekš sertificētie administratori pirms iecelšanas ir pakļauti zināšanu pārbaudei, bet tādā kārtībā, kāda paredzēta kārtējā kvalifikācijas eksāmenā, nevis pirmreizējā administratora eksaminācijā, kas noteikta Maksātnespējas likuma 16.[1]pantā.

Administratīvā apgabaltiesa, izvērtējot administratīvā procesa dalībnieku izvirzīto argumentu pamatojumu kopsakarā ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem, konstatē, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais faktu konstatējums un tiesību normu interpretācija ir pareiza, tādēļ Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā konstatētajiem faktiem un motivācijai, to neatkārtojot. Apgabaltiesa konstatē, ka arī atbildes uz apelācijas sūdzības argumentiem, tostarp par eksaminācijas locekļu /pers. C/ un /pers. E/ objektivitāti, izriet no pirmās instances tiesas sprieduma pamatojuma. Papildus norādāms turpmākais.

[8] Pieteicējs tiesas sēdē vērsa apgabaltiesas uzmanību tam, ka eksāmena dienā zālē atradās tikai dienesta pārstāvji. Neviens cits, kas varētu uzraudzīt šo procesu, netika pieaicināts, turklāt komisija nebija pilnā sastāvā. Tieslietu ministrs divus mēnešus kavēja Maksātnespējas administratoru asociācijas pārstāvja iekļaušanu komisijas sastāvā. Administrācijas asociācijas pārstāvis tika apstiprināts tieši eksāmena dienā, līdz ar to komisija nebija izstrādājusi vadlīnijas un eksāmena jautājumus.

Izvērtējot minētos argumentus, apgabaltiesa konstatē, ka atbilstoši noteikumu Nr.288 23.punktam komisija ir lemttiesīga, ja komisijas darbā un lēmumu pieņemšanā klātesošo komisijas locekļu skaits ir lielāks par pusi no tieslietu ministra apstiprinātā komisijas sastāva.

Maksātnespējas likuma 16.[1]panta pirmā daļa noteic, ka eksaminācijas komisijas locekļus ieceļ tieslietu ministrs. Eksaminācijas komisijas sastāvā ir pa vienam pārstāvim no Tieslietu ministrijas, dienesta, augstskolu akadēmiskā personāla un Administratoru asociācijas. Eksaminācijas komisijā iekļauj arī Tieslietu padomes noteiktu rajona (pilsētas) tiesas tiesnešu un Maksātnespējas jautājumu konsultatīvās padomes deleģētu nevalstiskās organizācijas pārstāvi.

No minētā secināms, ka komisijā, lai tā būtu pilnā sastāvā, ir jābūt sešiem komisijas locekļiem.

Latvijas Sertificēto maksātnespējas administratoru asociācijas pārstāvis /pers. N/ komisijas sastāvā tika aizstāts ar /pers. P/ 2018.gada 11.jūnijā (*lietas 1.sējuma 111.lapa*). Ievērojot, ka /pers. N/ kā komisijas loceklis nav piedalījies

2018.gada 6.jūnija eksāmena, kuru pats šajā datumā kārtoja, jautājumu vērtēšanā un apstiprināšanā (*komisijas protokols lietas 2.sējuma 3.lapā*), komisija arī bez /pers. N/ dalības sēdē bija lemttiesīga, jo pieci komisijas locekļi veido kvorumu atbilstoši noteikumu Nr.288 23.punktam.

Noteikumu Nr.288 36.punktā ir paredzēts, ka eksāmena pirmajā un otrajā daļā piedalās Maksātnespējas administrācijas pārstāvji un viens komisijas priekšsēdētāja norīkots komisijas loceklis. No eksāmena norises protokoliem (*lietas 1.sējuma 182.–187.lapa*) izriet, ka eksāmena dienā zālē atradās vairāki dienesta pārstāvji un arī pa vienam komisijas loceklim: eksāmena pirmajā daļā – komisijas loceklis /pers. C/, eksāmena otrajā daļā – komisijas locekle /pers. D/. No minētā secināms, ka noteikumu Nr.288 36.punktā noteiktā prasība tika izpildīta, tāpēc nebija nepieciešams pieaicināt citu institūciju pārstāvjus, lai uzraudzītu eksāmena norisi.

[9] Pieteicējs lūdza salīdzināt viņa sniegto atbildi uz eksāmena otrās daļas kāzusu ar /pers. V/, kurai bija tāds pats kāzusa variants kā pieteicējam, atbildi.

Senāts 2012.gada 2.marta sprieduma lietā SKA-274/2012 12.punktā atzinis, ka tiesas kompetencē nav izvērtēt pieteicēja eksāmena darbu. Taisnīgākais risinājums šādā situācijā ir prasīt atkārtotu – objektīvu un pamatotu pieteicēja darba izvērtējumu.

Eksaminācijas komisija, atkārtoti izvērtējot un salīdzinot pieteicēja un /pers. V/ atbildi uz otrās daļas kāzusa jautājumu, atzina, ka saturiski abi darbi ir būtiski atšķirīgi un tas izriet no šādiem apstākļiem.

Pieteicējs sava darba ievadā ir veicis matemātisku kreditoru prasījumu saskaitīšanu, kas, lai gan nav kļūdaina, bet tai nav būtiskas nozīmes uzdevuma risināšanā. Tāpat arī secinājums, ka kreditoru prasījumu summa ir lielāka nekā aktīvi, ir nevērtīgs, ņemot vērā, ka parādniekam ir pasludināts maksātnespējas process. Turpmākajā darbā no otrās līdz devītajai rindkopai pieteicējs, nesniedzot kāzusā minēto faktisko apstākļu pakārtošanu tiesiskajam sastāvam, lielākoties sniedzis maksātnespējas procesa regulējošo normu atreferējumu. Lai gan minētās tiesību normas atreferētas korekti, tomēr, ņemot vērā, ka eksaminētajam bija tiesības izmantot visus normatīvos aktus, tiesību normu atreferējumam nav būtiskas nozīmes. Pieteicējs pilnībā nav analizējis šādus kāzusā minētos faktiskos apstākļus: SIA „/nosaukums A/" piedāvājumu iegādāties produkciju, risku, ka SIA „/Nosaukums B/" varētu atslēgt elektrības piegādi, kas varētu rezultēties aktīvu samazinājumā, kā arī nav sniedzis faktisko apstākļu izvērtējumu no maksātnespējas procesā piemērojamo principu viedokļa. Pieteicēja darbā nav konstatējama spēja analizēt situāciju un attiecīgi pieņemt lēmumu nestandarta situācijā, kas ir būtiski, ņemot vērā, ka administratoram tiek izvirzītas augstas prasības attiecībā gan uz tiesību normu pārzināšanu, gan arī spēju veikt uzņēmuma vadību un pieņemt atbildīgus saimnieciska rakstura lēmumus, kas atbilst kreditoru interesēm. Eksaminācijas komisija konstatēja, ka pieteicējam ir apmierinoša izpratne par biežāk lietojamiem administratoru darbību regulējošajiem normatīvajiem aktiem, taču vienlaikus konstatējama vairāku jautājumu nepietiekama izpratne un trūkumi spējā piemērot iegūtās zināšanas praksē. Savukārt /pers. V/ savā darbā ir detalizēti sniegusi pietiekamu faktisko apstākļu analīzi, attiecīgi piemērojot atbilstošu normatīvo aktu regulējumu, turklāt tā veikta pārskatāmi loģiskā secībā, proti, pa soļiem analizējot un sniedzot iespējamos administratora rīcības modeļus. /pers. V/ kopumā savā darbā ir sniegusi vērtējumu visiem kāzusā minētajiem faktiem un ņēmusi vērā, ka ir nepieciešama rīcība netipiskā situācijā, kā rezultātā darbā ir sniegti vismaz seši iespējamie administratora rīcības varianti, vienlaikus sniedzot gan saimnieciska rakstura, gan normatīvā regulējuma pamatojumu piedāvātajiem risinājumiem. Eksaminācijas komisija konstatēja, ka /pers. V/ ir pilnīga izpratne par administratoru darbību regulējošajiem normatīvajiem aktiem, iegūta prasme praktiski piemērot iegūtās zināšanas amata pienākumu veikšanā. Ņemot vērā minēto, eksaminācijas komisija atzina, ka pieteicēja un /pers. V/ kvalifikācijas eksāmena otrās daļas sniegtie risinājumi nav līdzvērtīgi to satura būtisko atšķirību dēļ (*lietas 2.sējuma 157.lapa*).

Ievērojot eksaminācijas komisijas atzīto, ka pieteicēja un /pers. V/ atbildes uz otrās daļas kāzusa risinājumu saturiski atšķiras, secīgi katra pretendenta darbs pamatoti tika novērtēts atšķirīgi.

To, ka tiesas kompetencē nav izvērtēt pieteicēja eksāmena darbu, Senāts apstiprinājis arī 2019.gada 27.septembra lēmumā lietā Nr.SKA-1230/2019, atzīstot, ka komisija vērtē eksāmenu atbilstoši noteikumu Nr. 288 2.pielikumā noteiktajai 10 punktu skalai saskaņā ar vērtējumu aprakstu. Saturiski komisija vērtējumu izdara novērtējuma brīvības ietvaros, ko tiesa nepārbauda.

Pieteicējs apgabaltiesai sniedza savu un /pers. V/ sniegto atbilžu salīdzinājumu (*lietas 3.sējuma 7.lapa*), taču šāds salīdzinājums nav uzskatāms par objektīvu, jo pieteicējs ir ieinteresēts lietas iznākumā. Turklāt, kā izriet no pieteicēja veiktā salīdzinājuma, komisijas kāzusā pieļauta pārrakstīšanas kļūda gada skaitlī neietekmēja /pers. V/ sniegto atbildi, jo viņa pēc kāzusā aprakstītas situācijas loģiski konstatēja šo kļūdu (19.punkts), secinot, ka process bija jāpabeidz gada laikā. Minētais ir par pamatu atzīt, ka kāzusā pieļauta pārrakstīšanas kļūda gada skaitlī objektīvi nevarēja būtiski ietekmēt pretendenta izpratni par kāzusa saturu.

[10] Pieteicējs izteicis arī iebildumus, ka /pers. N/ 2018.gada 6.jūnijā kārtoja kvalifikācijas eksāmenu, bet atbilstoši rīkojumam viņš bija uzskatāms arī par komisijas locekli, līdz ar to /pers. N/ bija labvēlīgākā situācijā eksāmena kārtošanā.

Izvērtējot minēto argumentu, konstatējams, ka Latvijas Sertificēto maksātnespējas administratoru asociācijas pārstāvis /pers. N/ komisijas sastāvā tika aizstāts ar /pers. P/ tikai 2018.gada 11.jūnijā (*lietas 1.sējuma 111.lapa*), līdz ar to eksāmena dienā viņš nomināli bija eksaminācijas komisijas loceklis.

Savukārt /pers. N/ kā komisijas loceklis nav piedalījies 2018.gada 6.jūnija eksāmena jautājumu apstiprināšanā, līdz ar to viņš tiešā veidā nevarēja zināt 2018.gada 29.maija komisijas sēdē apspriestos jautājumus. Ievērojot noteikumu Nr.288 44.punktā noteikto, ka eksāmena darbi ir anonīmi, jo administratora pretendents uz eksāmena darba izpildes lapas nenorāda

vārdu, uzvārdu vai citus identificējošus datus, līdz ar to komisijas locekļiem nav zināms, kuras personas darbu viņi vērtē, secināms, ka fakts, ka /pers. N/ darbu vērtēja citi komisijas locekļi, neveido situāciju, kas var būt par pamatu apšaubīt komisijas objektivitāti. Turklāt norādams, ka atbilstoši likumdevēja gribai komisijas sastāvā ir iekļaujams Latvijas Sertificēto maksātnespējas administratoru asociācijas pārstāvis (Maksātnespējas likuma 16.[1]panta pirmā daļa), kuram ik pēc kāda laika var rasties nepieciešamība arī pašam kārtot administratora eksāmenu, līdz ar to minēto apstākli likumdevējs nav uzskatījis par risku objektīva vērtējuma noteikšanā. Turklāt iespējamie riski ir novēršami atsevišķu procesuālu darbību ietvaros, komisijas loceklim, kas ir Latvijas Sertificēto maksātnespējas administratoru asociācijas pārstāvis, nepiedaloties eksāmena jautājumu apspriešanā, ja minētais pārstāvis pats nolēmis kārtot sertifikācijas eksāmenu.

Attiecībā uz procesuālo taisnīgumu amatu konkursos Senāta praksē ir atzīts, ka, vērtējot iestādes rīkoto amata konkursu, jāpārbauda, vai konkurss bija objektīvs, vai bija ievērots procesuālais taisnīgums, vai netika pārkāpts patvaļas aizlieguma princips un atšķirīgas attieksmes aizlieguma princips, tostarp, vai visiem pretendentiem bija vienādas iespējas un vienādi apstākļi, kā arī, vai novērtējums veikts pēc tādiem pašiem kritērijiem kā pārējiem pretendentiem (*Senāta 2010.gada 25.februāra sprieduma lietā Nr.SKA-59/2010 10. un 12.punkts, 2012.gada 1.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-30/2012 8.punkts, 2016.gada 16.decembra spriedumā lietā Nr.1188/2016 10.punkts*).

Izskatāmajā gadījumā noteicošais ir tas, ka pieteicējs un /pers. N/ savā starpā nebija konkurenti un nepretendēja uz vienu amata vietu, bet katrs kārtoja eksāmenu, lai pierādītu savu kompetenci un spējas administratora pienākumu veikšanā. Tāpat administratoru skaits nebija ierobežots, līdz ar to tas, ka /pers. N/, savu zināšanu un pieredzes dēļ, iespējams, atradies labvēlīgākā situācijā, nav ietekmējis pieteicēja sniegto atbilžu izvērtējuma objektivitāti.

[11] Noteikumu Nr.288 126.punkts noteic, ka attiecībā uz administratoriem, kuriem ir derīgs sertifikāts un kuri kārto kvalifikācijas eksāmenu, dienesta direktors, pamatojoties uz komisijas sniegto vērtējumu atbilstoši šo noteikumu 103.punktam, izdod rīkojumu par administratora iecelšanu amatā un amata apliecības izdošanu vai pieņem lēmumu par sertifikāta darbības izbeigšanu.

Ņemot vērā, ka pieteicējs kvalifikācijas eksāmenā ir saņēmis negatīvu vērtējumu, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma pārejas noteikumu 35.punktu un noteikumu Nr.288 126.punktu, dienests ar lēmumu tiesiski un pamatoti ir izbeidzis pieteicējam sertifikāta darbību. Šādos apstākļos nav arī pamata pieteicējam labvēlīga administratīvā akta par pieteicēja iecelšanu administratora amatā izdošanai, jo nav izpildīts labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikums – pieteicējs nav nokārtojis kvalifikācijas eksāmenu, līdz ar to pieteicēja pieteikums ir noraidāms.

[12] Apgabaltiesa atzīst, ka uz izskatāmo lietu nav attiecināmas Tieslietu padomes 2018.gada 17.decembra vēstulē pieteicējam (*lietas 2.sējuma 93. un 94.lapa*), kā arī Izglītības un zinātnes ministrijas 2019.gada 28.februāra atbildē pieteicējam (*lietas 2.sējuma 120. un 121.lapa*) ietvertās ziņas par faktiem, līdz ar to konkrētās lietas kontekstā tās nav vērtējamas.

Apgabaltiesa novērtēja visus lietā iesniegtos pierādījumus un izvērtēja visus pieteicēja izvirzītos argumentus, bet sniedz pamatojumu tikai par tiem, kuriem ir nozīme no tiesību viedokļa, ievērojot procesuālās ekonomijas principu.

Pārējiem pieteicēja argumentiem nav nozīmes izskatāmajā lietā un no to rakstveida iztirzāšanas nav atkarīgs apgabaltiesas secinājums par pārsūdzētā dienesta lēmuma tiesiskumu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Maksātnespējas kontroles dienesta 2018.gada 27.jūnija lēmuma Nr.1-11/2018/283 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente I.Kaļiņina

Tiesnese M.Osmane

Tiesnese R.Paegle